

УДК 271.4–788/-789–9(438)“1924/1938”

Роман Лагіш

РОЛЬ ЧЕРНЕЧИХ ОРДЕНІВ У ПОШИРЕННІ “НОВОЇ УНІЇ” В СХІДНИХ ВОЄВОДСТВАХ ПОЛЬЩІ (1924–1938 РР.)

У статті проаналізовано роль чернечих орденів східного обряду в поширенні “нової унії” у східних воєводствах Польщі, визначено роль чернецтва у формуванні релігійної свідомості, пропагуванні християнських моральних цінностей, консолідації греко-католиків та утворенні католицьких парафій візантійсько-слов'янської традиції.

Ключові слова: нова унія, місійна діяльність, єзуїти, студити, капуцини.

Актуальність статті полягає у тому, що попри активний науковий інтерес до релігієзнавчої проблематики загалом та суспільно-культурної ролі Церкви зокрема, історія новоунійного руху в східних воєводствах Польщі до сьогодні залишається поза увагою українських істориків. Одним із ключових аспектів дослідження цієї проблеми є вивчення ролі чернечих орденів у становленні та розвитку “нової унії”. Дослідження історії становлення монастирів у східних воєводствах Польщі показує, що саме вони були регулюючими центрами поширення новоунійних ініціатив, і в їх стінах зосереджувалася практично уся місійна діяльність.

Автор поставив за мету дослідити діяльність чернечих орденів у поширенні “нової унії” в східних воєводствах Польщі в окреслений період.

Відповідно об'єктом дослідження є діяльність чернечих орденів у міжвоєнній Польщі.

Предмет дослідження – роль та внесок чернечих орденів у поширенні “нової унії” у східних воєводствах Польщі.

Необхідність детального і всебічного наукового аналізу означеної проблеми спонукає до аналізу історіографічної та джерельної бази. У монографії Е. Бистрицької проаналізовано загальні тенденції розвитку “нової унії”, не оминула дослідниця і проблеми чернецтва, а відтак частково відобразила діяльність католицьких чинів східного обряду [1]. Важливим науково-інформаційним джерелом до вивчення задекларованої проблеми є дослідження Р. Скакуна [2, с. 204–247], яке визначається широкою джерельною базою. Окремі аспекти єзуїтської місії висвітлені у наукових працях Н. Стоколос [3]. Дослідженню діяльності монастирів студійського чину присвячені статті В. Чернописької, у яких ґрунтовно проаналізовано роль студитського чернецтва у поширенні уніоністичних ідей на Поліссі та Підляшші [8, с. 37–43; 11, с. 8–15].

Вагоме місце у дослідженні посідають архівні документи та матеріали, що зберігаються в Державному архіві Волинської області у фонді 46 та Центральному державному історичному архіві України у м. Львові у фонді 408, значну частину яких автором вперше введено у науковий обіг.

Таким чином, на сучасному етапі досліджувана проблема викликає зацікавлення науковців, однак відсутність цілісної та комплексної праці з досліджуваної проблеми, певною мірою компенсує наукова стаття автора.

Після входження на Апостольський Престол папського нунція у Варшаві, кардинала Акілле Ратті, який прийняв ім'я Пія XI, дипломати Римської курії активно розпочали закладати нові засади східної політики Ватикану. Особисто Папа був зацікавлений у пошуку нової форми православно-католицького діалогу, оскільки уніоністичні проекти архієпископа Едуарда Роппа та митрополита Андрея Шептицького поступово втрачали свою актуальність.

12 листопада 1923 р., з нагоди 300-літнього ювілею мученицької смерті Йосафата Кунцевича, Святіший Отець Пій XI в енцикліці “Ecclesiam Dei” звернувся до православних, заохочуючи їх поєднатися із Апостольською Столицею при одночасному збереженні свого церковного обряду, мови і традицій. Відтак 10 грудня цього ж року, за дорученням Папи, Конгрегацією для Східних Церков видана підляському єпископу Г. Пшездецькому таємна інструкція “Zelum amplitunis”, яка заклала початок акції “нової унії” на “східних кресах” Польщі. У проекті “духовного підкорення” східних воєводств Польщі значна роль відводилася іноземним місіонерам східного обряду, тому провадити підготовку до цього процесу Римська курія доручила чернечому Товариству Ісуса (Єзуїтському ордену), якому в 1923 р. надала дозвіл відкрити “східну гілку” [1, с. 287]. Саме чернече духовенство, на думку римських очільників, могло повернути першість у поширенні католицизму на Схід, від чого воно ніколи і не відмовлялося, оскільки місійна праця була одним із пріоритетних напрямків діяльності єзуїтського ордену.

У 1924 р. в Товаристві Ісуса офіційно створили східний відділ, до обов'язку якого й належало практично реалізувати новоунійну концепцію Апостольської Столиці. Першу місійну станицю

"піхотинці Папи" заснували цього ж року в містечку Альбертині Новогрудського воєводства (Гродненська область Білорусії), на землях, подарованих місцевим поміщиком, графом Владиславом Пословським, яка стала головним центром поширення "нової унії". Організатором і керівником побудови єзуїтського монастиря був француз о. Філіпп де Ронні, а після його від'їзду о. Антоній Неманцевич, білорус за походженням [1, с. 287].

Єзуїти одразу активізували свою місіонерську діяльність, чернеча спільнота тоді складалася з чотирьох отців-єзуїтів, яку з липня 1925 р. очолював о. Володимир Пьонткевич, визначний місіонер "нової унії" [2, с. 212]. Влітку 1925 р. єзуїти відкрили при монастирській каплиці католицьку парафію східного обряду, а вже наступного року – зорганізували громаду греко-католиків у с. Синьковичах, віддаленому на 18 км від Альбертина. Незважаючи на те, що розвиток парафіяльного життя відбувався у цілком православному середовищі, яке неоднозначно сприймало єзуїтську місію, звинувачуючи їх у процесах латинізації та ополяченні, єзуїтам вдалося досягти значних результатів. Приміром, у 1931 р. в Альбертині уділено 15 шлюбів, 20 хрещень, відправлено 14 похоронів, до парафії приєдналося 50 осіб, у с. Синьковичах – 30 шлюбів, 70 похоронів, 140 хрещень, а кількість приєднаних до католицької громади східного обряду в цьому році налічувало 200 осіб [2, с. 213]. На противагу світському духовенству, єзуїти у місійній діяльності застосовували індивідуальний підхід, докладали максимум зусиль, щоб перехід у лоно Католицької церкви східнослов'янського обряду був свідомим актом кожного вірного окремо, що надавало їх уніоністичній праці особливу ефективність.

Усвідомлюючи проблематичність ситуації східних воєводств Польщі, єзуїтські місіонери змушені були знаходити додаткові форми та методи душпастирської праці, які б успішно вирішували проблему приєднання православного населення до Католицької церкви. Важливим чинником поширення ініціатив політики "нової унії", згідно із задумом єзуїтів, мала відігравати пресова агітація. Відтак, Альбертинська місія видавала місячник "Християнин" (пізніше "К Соединению"), а також його білоруський аналог "Да злучэнья!" [2, с. 212]. Окрема роль відводилася двомісячному часопису "Oriens", що видавався єзуїтами східного обряду у Кракові та Варшаві за редакцією відомого уніоніста о. Яна Урбана, й активно розповсюджувався на "східних кресах" Польщі [1, с. 288]. Єзуїтська преса не тільки пропагувала уніоністичні ідеї, але і сприяла подоланню певних стереотипів щодо католицизму, поглиблювала релігійний світогляд та християнські знання соціуму, сприяла утвердженню моральних засад серед місцевого населення.

З метою активізації просвітницько-доброчинної діяльності у 1925 р. при Альбертинській парафії організоване "Товариство прихильниць Серця Ісусового", які були активними благодійницями "солдатів Ісуса". Пізніше товариство стало основою для створення єзуїтами чернечого жіночого чину східного обряду для роботи на користь "нової унії" [3, с. 223]. Чутки про створення нового чернечого згромадження викликали хвилю жіночих покликань до товариства, а відтак у 1928 р. відбулися перші чернечі постриги. Незважаючи на складне матеріальне й соціальне становище, уже на початок 1933 р. конгрегація "Серця Ісусового" нараховувала 30 черниць (14 катехиток, 10 робітниць, 4 медсестри), які мали свої осередки на Поліссі, Волині та Підляшші [2, с. 216].

Черниці "Серця Ісусового" вели активну харитативну, апостольську та місіонерську діяльність. За підтримки єзуїтів й іноземних меценатів при монастирях засновувалися та утримувалися сиротинці, дитячі садочки, медичні пункти [2, с. 217]. Черниці наполегливо працювали з молоддю, провадили для них уроки з вивчення різних предметів, викладали релігію у місцевих школах, особливе місце в освітній діяльності сестер посідала катехизація населення як дитячого, так і дорослого віку, а також праця у Папській духовній семінарії [5, арк. 68]. Попри тісну співпрацю єзуїтів із жіночими згромадженням "Серця Ісусового", воно так і не стало частиною "Товариства Ісуса", оскільки це суперечило єзуїтському статуту.

У новому плані поширення унії Пієм XI вагома роль також відводилася чину бенедиктинців, відтак планувалося створення монастиря слов'янського обряду. Папа писав ігумену бенедиктинського ордену Ф. фон Штотцігену в березні 1924 р.: "Було б бажано, щоб абати на спільному обговоренні спеціально виділили для цього (поширення нової унії – автор) якесь абатство зі своєї конгрегації або хоча б національну групу, яка би при підтримці інших монастирів змогла б посвятити цим планам свою любов і зусилля. Ці абатства повинні складатися з заgonу дбайливо підібраних монахів, які відповідно і ґрунтовно вивчили б мову, історію, характер, своєрідність і самобутність, зокрема теологію і літургію тих народів та були б здатні служити справі єдності" [4, с. 77].

Абат-примас бенедиктинців поклав головну відповідальність за реалізацію цього уніоністичного плану на бельгійця о. Ламберта Бодуена, який 4 липня 1928 р. заснував монастир східного обряду в бельгійському місті Амей на Маасі. Запропоновані бенедиктинцями методи роботи, скеровувалися на "психологічне зближення без безпосередньої мети прозелітизму", і

передбачали мирне, повільне та братерське єднання з Римом усіх християн. Їх погляди та напрями місіонерської роботи викладені у спеціальній книзі "Notre travail pour l'Union" ("Наша робота заради єдності"), однак заснувати монастир візантійсько-слов'янського обряду на "східних кресах" Польщі бенедиктинцям так і не вдалося [6, с. 90]. Причиною можливо виступило те, що: по-перше, прозелітичні методи насильницького насадження "нової унії", які активно застосовувало католицьке духовенство, ішли врозріз із їх уніоністичною концепцією, по-друге, будучи далекоглядними місіонерами, вони бачили приреченість "нової унії" на поразку.

Натомість сестри-бенедиктинки активно працювали для підтримки "нової унії", незважаючи на те, що не мали окремої східної гілки. Римо-католицьке "Згромадження Сестер бенедиктинок-місіонерок" заснувала сестра Ядвіга Юзефа Кулеша, уродженка Поділля, визначивши основним напрямком діяльності чернець харитативну та освітню працю. Бенедиктинки особливо активно цікавилися проблемою сиріт (батьки яких перебували у в'язницях), для них вони відкривали сиротинці, у яких діти мали можливість жити та навчатися до повноліття. Під опікою сестер знаходилося три сиротинці на Волині, у містах Березне, Луцьку та Ковелі, приміром у 1936 р. в Луцькому сиротинці виховувалося понад 60 дітей. Окрім цього сестри власним коштом утримували дитячий садочок і загальну школу, в яких виховувалися та навчалися малозабезпечені діти [5, арк. 60–61]. Аналізуючи діяльність сестер-бенедиктинок, неважко переконатися в тому, що завдяки їх праці врятовано життя багатьом дітям-сиротам, підвищено рівень освіти серед молоді, що стало важливим чинником формування у підростаючого покоління релігійної культури та християнської свідомості.

Функцію поширення "нової унії" на Поліссі доручено виконувати капуцинам, яким 2 січня 1926 р. ординарій Пінської єпархії, єпископ Зигмунд Лозинський віддав розвалини давнього капуцинського монастиря у Любешеві, Камінь-Каширського повіту. Через два роки на капітулі капуцинів прийнято рішення відбудувати монастир, відтак у 1931 р. генерал ордену о. Мельхior звернувся до комісара варшавського комісаріату о. Даніеля з проханням утворити капуцинський осередок східного обряду. 25 квітня 1933 р. о. Мельхior повідомив о. Даніеля про канонічне затвердження Орденем східної гілки та благословення папської комісії "Pro Russia" на місію капуцинів у Любешеві в рамках "неоунії". Першим настоятелем капуцинської спільноти слов'янського обряду, тоді вона складалася з 4 осіб, призначено голландця о. Кирила Фермонта. За короткий період голландські капуцини зуміли відбудувати храм і монастир, який 30 квітня 1935 р. офіційно зареєстрували у державних органах. 7 вересня цього ж року єпископ Кир Миколай Чернецький, апостольський візитатор для католиків слов'янсько-візантійського обряду, освятив святиню на честь св. Франциска, покровителя капуцинського ордену [7]. Ченці одразу активізували свою місіонерську діяльність, відтак організували парафію східного обряду в с. Угриничі з метою поширення освіти в руслі християнської етики відкрили для юнаків семінарію, у сфері меценатства – створили при монастирі лікарню [2, с. 214].

З метою підготовки ґрунту для можливих компромісів у міжконфесійних дискусіях та для поширення уніоністичних ідей, на початку 1930-х рр. ігуменом студійського чину о. Климентієм Шептицьким відкрито місійні станиці у селах Заболотіві і Шістці на Підляшші, що були під юрисдикцією римо-католицької єпархії Седльців, а згодом – і на Поліссі, в Ольпені та Хуторах Мерлинських у римо-католицькій єпархії Пінська [10, с. 504]. На відміну від західних орденів, діяльність галицьких ченців на Поліссі полягала найперше у протистоянні денационалізації місцевого населення та поширенні уніоністичних ідей, які в основному скеровувалися на подолання негативних стереотипів українського православного громадянства стосовно Греко-католицької церкви (далі – ГКЦ). Згідно з рекомендаціями ігумена Климентія, у кожному зазначеному осередку, проживали три монахи: ієромонах, ієродиякон та брат-помічник [8, с. 39]. Такий склад монашої спільноти сприяв ефективній місійній діяльності, забезпечував плідну душпастирську працю та не вимагав значних матеріальних затрат, що мало суттєве значення для невеликих парафій.

Восени 1931 р. ігумен Климентій, скерував спільноту студитів на Підляшшя у с. Шістки Радинського повіту. Про цю подію польський часопис написав "галичани-студити дісталися до Шостки, де парафію адмініструє о. Сава Савицький, студит, і при цьому зятятий український агітатор" [8, с. 40]. Уже на початковому етапі душпастирська праця студитів та їх відкритість до місцевого населення принесла перші результати, у церкві збиралася значна кількість вірних, "приходили люди за 25 км" [9, арк. 4]. Ченці відправляли богослужіння зі збереженням "чистоти" східного обряду, давали духовні науки, організували церковний хор, дедалі більше парафіян приступало до святих тайн. Зауважимо, до Першої світової війни село було повністю українське греко-католицького віросповідання, проте в 1931 р. воно уже нараховувало 400 католиків та 400 православних [9, арк. 2].

Упродовж XIX – початку XX ст. українське населення Підляшшя зазнавало посиленого адміністративного тиску на ГКЦ і шкільництво з метою прискорення процесів колонізації та

русифікації. Тому важливим напрямком місійної діяльності стала просвітницька робота, яка значною мірою стримувала шовіністичну антиукраїнську політику [10, с. 502]. Монахи-студити поширювали серед місцевого населення духовну літературу та часописи "Неділя", "Народна справа", матеріально підтримували "Рідну школу", давали уроки гри на народних музичних інструментах, і найголовніше, навчали української мови дітей і молодь. Ієромонах Кирило у листі до Митрополита Андрея писав: "По самоучки нашої мови приходять і малі і старі. Я мав 50 самоучків" [9, арк. 6]. Студити були не тільки моральною опорою для мешканців навколишніх сіл, але і фінансово підтримували їх родини, які внаслідок неправочинних дій польських дідичів, місцевої адміністрації зазнали значних матеріальних втрат [10, с. 503]. Така діяльність ченців сформувала значну повагу й прихильність до них серед українства.

Зауважимо, що студитами була організована ГКЦ акція потерпілим від Голодомору в УСРР. На Підляшші монахами-студитами був організований "День смутку" за померлих під час Голодомору та зібрано кошти, кожен вірний жертвував по 3 злотих, однак вони були конфісковані на кордоні, під час передачі в Східну Україну [9, арк. 6].

Однак польському уряду і заангажованому католицькому кліру не імпонував той факт, що "студити будують Україну" [9, арк. 2]. Український націоналізм студитів полягав лише у тому, що вони у своїй місійній праці практикували українську мову, хоча і це не суперечило офіційній політиці Римо-католицької церкви, адже на конференції польських католицьких ієрархів у 1926 р. ухвалено рішення використовувати у навчанні віри мову місцевого населення.

Підтвердженням байдужого ставлення до проблем поширення "нової унії" та упередженого ставлення до греко-католицьких місіонерів є звіт ієромонаха-студита Кирила Денищука: "якби польський єпископат поважно бажав унії – то до нині більшість православних були б уніятами – а так через опізнення справи половина православних замість стати уніятами, стали латинниками та польськими патріотами" [9, арк. 2]. Як бачимо розвиток "нової унії", передусім, суттєво гальмувала сама римо-католицька ієрархія та латинське духовенство, яке не змогло поступитися міркуваннями вузьконаціонального характеру та власним "месіанським" амбіціям.

Незадовго місійну станицю студійського чину ігумен Климентій відкрив і в Поліському воєводстві у с. Ольпені та Хуторах Мерлинських Столинського повіту. Ігумен Климентій, розуміючи усю делікатність становища греко-католицького монастиря на православній території, у якій активно відбувалися процеси латинізації та колонізації, упродовж 1931–1934 рр. працював над написанням правил та рекомендацій студитам-місіонерам [11, с. 10]. У травні 1934 р. студитська спільнота на Поліссі отримала послання ігумена К. Шептицького, що складалося із тридцяти пунктів. Документ містив цілий комплекс заходів, реалізації котрих вимагала єкуменічна праця та окреслював основні форми православно-католицького діалогу, а відтак став теоретичною опорою місійної діяльності студитів [11, с. 11].

Окрім студитів, на Поліссі активну місіонерську роботу провадило греко-католицьке "Згромадження сестер-місіонерок – Дітей Марії", створене у квітні 1928 р. о. Зеноном Калинюком із колишніх сестер-студиток. Цього ж року у с. Заріччі, неподалік Пінська, сестри придбали за позичені гроші земельну ділянку з трьома будинками, відтак два облаштували під монастир, а один перебудували під парафіяльну каплицю [12, арк. 13]. Безпосереднім обов'язком монахинь було поширення унії та пропагування, через активну просвітньо-доброчинну діяльність, християнських засад. Керуючись цими прагненнями черниці опікувалися дітьми, лікували засобами народної медицини хворих у селах, проводили катехитичну роботу серед населення, організовували гуртки куховарства та рукоділля для дівчат і молодих жінок, вели господарство, продуктами якого щедро ділилися з бідними. Пінський староста зазначав: "сестри Діви Марії під моральним оглядом поводяться бездоганно, убираються скоромно, працюють на риллі, стараються матеріально допомагати вбогій людності" [2, с. 38]. Саме в соціальній діяльності, на думку монахинь, мала гартуватися релігійна свідомість людини.

Однак, внаслідок підписання пакту Молотова-Ріббентропа, більшовицька влада розпочала радянізацію духовної сфери суспільного життя шляхом ліквідації засобів впливу духовенства на віруючих. Не наважившись одразу на ліквідацію Церкви, радянські органи піддали її значному економічному тиску націоналізували монастирські угіддя, конфіскували значну кількість майна, наклали високі податки. Восени 1939 р. нововстановлена влада конфіскувала майно Дубненської семінарії (будинок, бібліотеку, сад, поле), а церкву перетворила на кінотеатр для військових [2, с. 217]. Цього ж року, через постійні обшуки і провокації, залишили свій осередок у Любешові капучини. Монастирські приміщення зайняли міліція, суд та прокуратура, а костел обладнали під спортивний клуб [7]. Також радянські органи повністю паралізували місійну діяльність греко-католицьких чинів, церкви закрили, майно конфіскували, відтак ченці вимушено повернулися до своїх матірних монастирів у Східну Галичину.

Таким чином, місійна діяльність чернечих орденів відбувалася у край несприятливих як політичних, так і соціальних умовах. Спроба запровадити "нову унію" виявилася невдалою, бо вона не мала постійної опори у тих соціальних процесах, що відбувалися серед українського та білоруського соціуму. Адже робота місіонера є успішною тоді, коли суспільний розвиток підготує для розповсюджуваних ідей відповідний ґрунт у вигляді світоглядних та культурних потреб і прагнень парафіян. Тому, незважаючи на самовіданну душпастирську працю ченців, активну широкомасштабну освітньо-доброчинну діяльність черниць, високі моральні якості чернецтва східного обряду загалом, місцеве населення не спішило приєднуватися до "нової унії", кількість вірних залишалася незначною, а з середини 30-их рр. навпаки почастішало повернення у православ'я. Це свідчить про те, що "новоуніати" не відчували особливої прив'язаності до цієї Церкви, а уніоністичні ідеї були для них чужими, тому в несприятливих умовах, таких як тиск з боку влади чи активізація православного церковного життя, сприяли легкому переходу вірних та закритті новоуніятських осередків.

Отже, міжвоєнне двадцятиріччя, хоча було політично складним і соціально напруженим для українського суспільства, проте стало яскравим етапом розвою місіонерської діяльності чернецтва. Упродовж зазначеного періоду помітно зросла кількість східних відгалужень католицьких орденів, відбулося їх кількісне наповнення, а ченці намагалися створити необхідні умови не тільки для духовно-релігійного життя вірних, але й церковно-культурного розвитку "нової унії".

Список використаних джерел

1. Бистрицька Е. Східна політика Ватикану в контексті відносин Святого Престолу з Росією та СРСР (1878–1964 рр.): Монографія / Е. Бистрицька. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. – 416 с. 2. Скакун Р. "Нова унія" у східних воєводствах Польщі (1923–1939 рр.) / Р. Скакун // Ковчег. Науковий збірник із церковної історії / [за ред. о. Бориса Гудзяка, Ігоря Сковчиляса, Олега Турія]. – Львів: "Місіонер", 2007. – Т. 5. – С. 204–247.
3. Стоколос Н. Конфесійно-етнічні трансформації в Україні (XIX – перша половина XX ст.): Монографія / Н. Стоколос. – Рівне: РІС КСУ – ППФ "Ліста-М", 2003. – 480 с. 4. Стоколос Н. Неоунія як експеримент східної політики Ватикану в Польщі (1923–1939 рр.) / Н. Стоколос // Український історичний журнал. – 1999. – Ч. 4 (427). – С. 74–89. 5. Держархів Волинської області, ф. 46, оп. 9, спр. 1853, 111 арк. 6. Воскресное чтение. – 1931. – № 10. – С. 90. 7. Любешів // Вікіпедія – вільна енциклопедія. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Любешів>. 8. Чернописька В. К. Шептицький і студитські монастирі як осередки громадсько-культурного життя Східної Галичини (1912–1939 рр.) / В. Чернописька // Часопис української історії / [За ред. доктора іст. наук, професора А. П. Коцура]. – Київ, 2010. – Вип. 18. – С. 37–43. 9. Центральний державний історичний архів України у м. Львові (далі – ЦДАІЛ України), ф. 408, оп. 1, спр. 248, 54 арк. 10. Войтюк О. Місійні станиці студитського чернецтва на українсько-польському пограниччі / О. Войтюк // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність / НАН України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича / [голова редколегії Ярослав Ісаєвич, упорядники Микола Литвин, Василь Футала]. – Львів, 2008. – Вип. 17: Українсько-польське-білоруське сусідство: XX століття. – С. 501–507. 11. Чернописька В. Новаторська ідеологія Климентія Шептицького у розвитку студитських монастирів у Східній Галичині (20–30 рр. XX ст.) / В. Чернописька // Збірник наукових праць. Серія "Історія та географія" / Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. – Харків: Колегіум, 2012. – Вип. 43. – С. 8–15. 12. ЦДАІЛ України, ф. 408, оп. 1, спр. 231, 57 арк.

Роман Лагіш

РОЛЬ МОНАШЕСКИХ ОРДЕНОВ В РАСПРОСТРАНЕНИИ "НОВОЙ УНИИ" В ВОСТОЧНЫХ ВОЕВОДСТВАХ ПОЛЬШИ (1924–1938 ГГ.)

В статье проанализирована роль монашеских орденов восточного обряда в распространении "новой унии" в восточных воеводствах Польши, определена роль монашества в формировании религиозного сознания, пропаганде христианских нравственных ценностей, консолидации греко-католиков и образовании католических приходов византийско-славянской традиции.

Ключевые слова: новая уния, миссионерская деятельность, иезуиты, студиты, капуцины.

Roman Lagish

THE ACTIVITIES OF RELIGIOUS ORDERS IN THE CONTEXT OF EXPANDING THE "NEW UNION" IN THE EASTERN VOIVODESHIPS OF POLAND (1924–1938)

The article analyzes the activities of religious orders of the Eastern rite in the context of expanding the "new union" in the eastern voivodeships of Poland, the role of monasticism in the formation of religious consciousness, promoting Christian moral values, consolidation of the Greek Catholics and the formation of the Catholic parishes of the Byzantine-Slavic tradition.

Key words: new union, missionary activities, jesuits, studites, capuchins.